

interessant baggrundsmateriale for forberedelsen af de sessioner, hvor det danske socialdemokrati varetog sekretariatsfunktionen.

Udgivelsen er forsynet med personliste og forkortelsesliste, men et egentligt noteapparat mangler.

Mogens Nielsen

SVEND CEDERGREEN BECH og AXEL BOLVIG: Anden verdenskrig i billeder. Kbh., Gyldendal, 1985. 190 s.

Bogen er en veldisponeret oversigt over anden verdenskrigs forskellige krigsskuepladser, 10 afsnit på hvert omkring 20 sider. Hvert afsnit indledes med en kort og klar, læseværdig redegørelse for strategi, krigsførelse og politik. Omkring 300 udvalgte fotos er gengivet, med deres øjeblikksindtryk, ofte af et drama. Korte tekster uddyber forståelsen af den situation, de er udtryk for. Der gøres ofte opmærksom på samtidens brug af billedet som propaganda. 40 års afstand giver mulighed for at unddrage sig også den allierede propaganda.

Forfatterne ønsker, at denne koncentrerede anden verdenskrigs historie skal give et indtryk af krigens bestialitet og absurditet, fra Spanien til Hiroshima. Et gennemgående motiv er civilbefolkningernes lidelser, men det ses, hvordan krigens gru også ramte soldaterne. Et andet motiv er de tyske og japanske raceforfølgelser. Billedernes lige-på-og-hård-virkning har inspireret til at se bort fra de mange forbehold og nuancer. Hensynsløs terror mod civile hørte også med til britisk og amerikansk krigsførelse. Sammen med de anklagede i Nürnberg og muselmanen fra Ebeneze-KZ-lejren i Østrig vises Dredsden efter luftbombardementet 14. februar 1945. Man må dog studse over, at ordene i Casablancakonferencens slutkommuniké om aksemagternes betingelsesløse kapitulation betegnes som en uheldig sætning, og en linje i epilogen s. 179: »Krigen løste næppe nogen af de problemer, der har været medvirkende til dens udbrud«, forekommer kynisk. De ufattelige ofre var dog ikke forgæves. Blev det nazistiske voldsstyre ikke overvundet? Betingelsesløst.

Det synes at være hensigten, at denne oversigt skal være i brede træk all round. Derfor er det rimeligt at påpege nogle mangler. I indledningerne savnes totalt kampen om de hemmelige koder, specielt englændernes ULTRA, som havde umådelig betydning for de vestallieredes krigsførelse allerede fra Dunkerque. Både i tekst og billeder savnes også den fjerde våbenart: Russiske partisaner er med, men ikke de vest- og østeuropæiske modstandsbevægelser. – Endelig: i en bog for et dansk publikum burde det fremgå, at også danske deltog i anden verdenskrig. Der er den kendte ensomme vejviser ved Åbenrå den 9. april. Ellers var det øjensynlig ikke vores krig. Foruden modstandsbevægelsen kunne 5–6000 søfolk i allieret tjeneste, bl.a. på Nordatlanten og under invasionen i Normandiet, være omtalt, og der er også billeder at få.

Til sidst bringes en billedfortegnelse med angivelse af proveniens, men ingen andre registre. Ingen litteraturliste, ej heller over andre billedværker (f.eks. den store Time-Life serie).

Christian Tortzen